

Halvårsrapport 2018

 Sparekassen Balling

Søndergade 12A, Balling, 7860 Spøttrup
CVR-nr. 10 757 711

Indholdsfortegnelse

Oplysninger om Sparekassen Balling	3
Ledelsesberetning	4
Ledelsespåtegning	12
Hoved- og nøgletal	13
Resultatopgørelse	14
Balance	15
Egenkapitalopgørelse	17
Kapitalforhold	18
Noteoversigt	19
Noter	20

Oplysninger om Sparekassen Balling

Sparekassen Balling
Søndergade 12A, Balling
7860 Spøttrup

Telefon: 97 56 44 22

Hjemmeside: www.sparekassenballing.dk

CVR-nr.: 10 757 711

Bestyrelse

Agronom/gårdejer Poul Pedersen, Balling (formand)

Fhv. sparekassedirektør, konsulent Gunnar Sønderby Jessen, Vejen (næstformand)

Bygningskonstruktør Hans Ibsen, Balling

Blikkenslager Jørn Pedersen, Fly

Entreprenør Niels Pedersen, Skive

Landmand Poul Verner Pedersen, Tøndering

Bogholder Niels Kristian Sørensen, Oddense

Direktion

Kurt Nielsen, Skive

Filialer

Søndergade 12 A, Balling

Søndergade 11, Skive

Jeppe Schous Gade 6, Holstebro

Revision

PricewaterhouseCoopers, Skive

Ledelsesberetning - hovedpunkter

- Resultat før skat udgør et overskud på 7,6 mio. mod 6,3 mio. – svarende til en vækst i indtjeningen på 21 %
- Fremgang i basisindtjeningen på 11 % til 6 mio.
- Nettorente- og gebyrindtægter er på 22,9 mio. mod 22 mio. – svarende til en vækst på 4 %
- Kursreguleringer er negative med 0,2 mio. mod positive med 1,1 mio. i 1. halvår 2017
- Nedskrivninger giver i første halvår en indtægt på 1,8 mio. mod en udgift i første halvår 2017 på tkr. 209
- Udgifter til personale og administration stiger med 2 %
- Den samlede balancer overstiger for første gang i Sparekassens historie 1 mia.
- Stigning i udlån på 4 % til 472 mio.
- Stigning i indlån på 14 % til 705 mio.
- Vækst i puljemidler på 23 % til 131 mio.
- Egenkapitalen stiger fra 150 mio. til 165 mio. pr. 30. juni 2017
- Kapitalprocenten er opgjort til 21,55. Det individuelle solvensbehov er opgjort til 9,15 %. Den solvensmæssige overdækning, efter bufferkrav på 1,88 %, udgør 10,52 %
- Likviditet: LCR-procenten er på 847 - mod lovens minimumskrav på 100 %

Ledelsesberetning

Hovedaktivitet

Sparekassen Balling er en stærk lokalforankret garantsparekasse, der primært henvender sig til privatkunder og mindre erhvervs kunder med behov for traditionelle produkter som indlån, udlån, garantistillelser og betalingsformidling, samt rådgivning vedrørende finansiering, investering, pension, bolighandel og forsikring m.v.

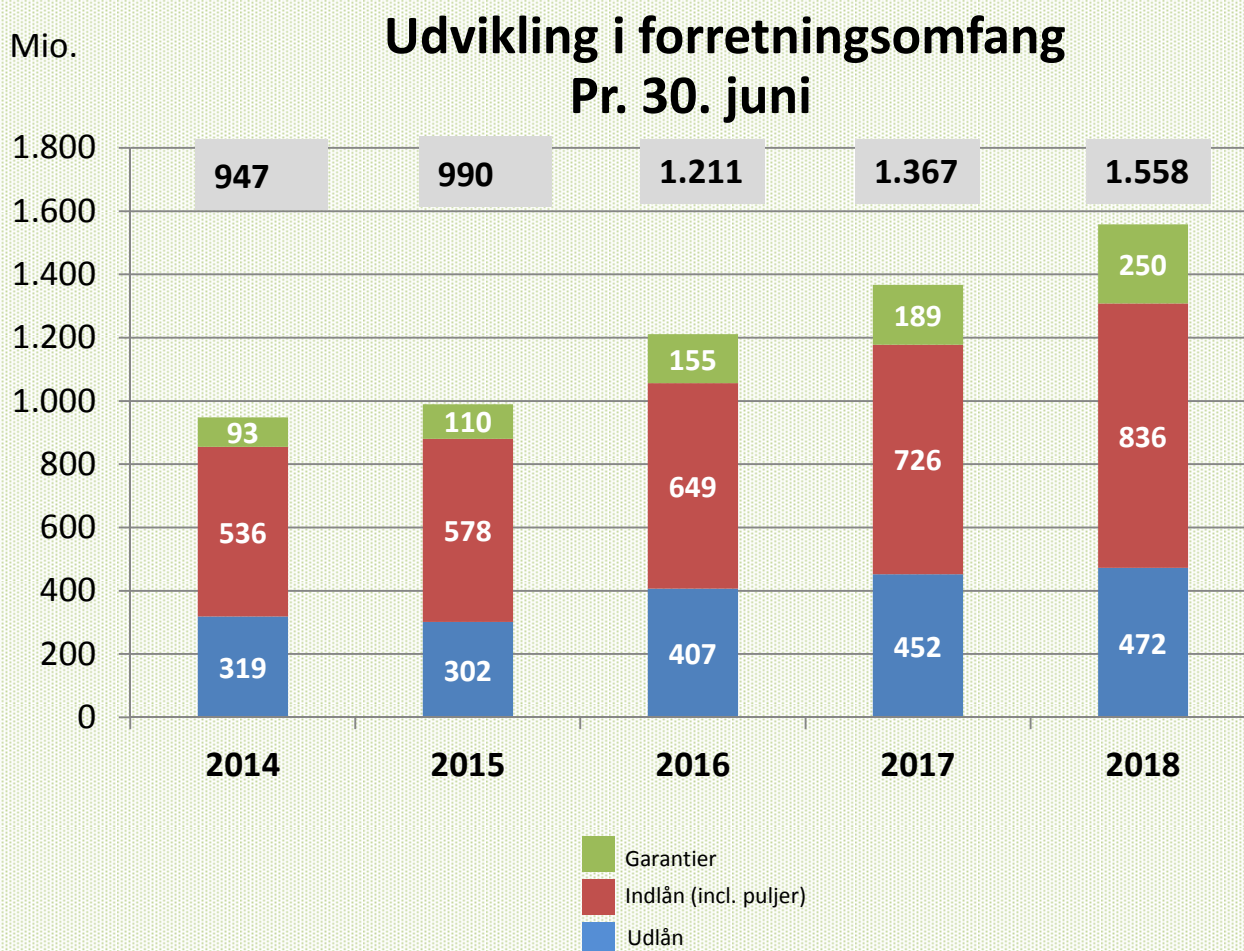
Hovedparten af kunderne er bosat i Sparekassens primære markedsområde.

Udvikling i aktivitet og økonomiske forhold

De seneste års positive udvikling er fortsat i 1. halvår 2018, hvor der er realiseret et overskud på 7,6 mio. før skat.

Det samlede forretningsomfang, defineret som udlån, indlån (incl. puljer), samt garantier udgør 1.558 mio. pr. 30. juni 2018 mod 1.367 mio. pr. 30. juni 2017, svarende til en vækst på 14 %.

Over de seneste 5 år har det samlede forretningsomfang haft følgende udvikling:

Halvåret har været præget af stigende ind- og udlån, samt høj vækst i formidlingen af realkreditlån. Aktiviteten på boligområdet har i særlig grad været høj, ligesom der har været god aktivitet på investerings- pensions- og forsikringsområdet.

Ledelsesberetning

Trods det meget lave renteniveau, og hård konkurrence om de gode kunder, er det lykket at øge toplinjen – omend beskeden - primært som følge af stigende gebyr- og provisionsindtægter.

Stigende toplinje, samt en beskeden stigning i de samlede omkostninger bevirker, at basisindtjeningen øges, hvilket er meget tilfredsstillende.

Betalingssevnen hos privatkunderne, der tegner sig for 72 % af Sparekassens samlede udlån og garantier, er generelt meget tilfredsstillende, hvorfor regnskabsposten nedskrivninger figurerer som en indtægtspost. Modsat har kurstab på Sparekassens beholdning af realkreditobligationer betydet, at kursreguleringer er negative.

Sparekassen Balling har gennem flere år realiseret en betydelig vækst i forretningsomfanget, samt leveret tilfredsstillende driftsresultater, og derved styrket det økonomiske fundament. Denne positive udvikling er underbygget yderligere med resultatet i 1. halvår 2018.

Resultatopgørelsen

Nettorenteindtægterne udgør 13,5 mio. mod 13,9 mio. i 1. halvår 2017, hvilket svarer til et fald på 3 %. Renteindtægter fra obligationsbeholdningen er svagt faldende. Den store og stigende overskudslikviditet, der placeres i andre kreditinstitutter og Nationalbanken medfører stigende renteudgifter, idet der beregnes negativ rente på en betydelig del heraf.

Gebyr og provisionsindtægterne udgør 9,1 mio. mod 8,3 mio. i 1. halvår 2017 - svarende til en stigning på 10 %. Især boligområdet bidrager pænt til fremgangen. Øget fokus på helhedsrådgivning giver ligeledes fremgang i indtægterne på investerings-, pensions- samt forsikringsområdet.

Udgifter til personale og administration er øget med tkr. 300 svarende til 2 %. Lønomskostningerne er – i forhold til 1. halvår 2017 - reduceret med tkr. 550 svarende til 5 %. Øvrige administrationsudgifter er øget med tkr. 850 svarende til 15 %, primært som følge af markant stigende udgifter og investeringer på IT-området.

Kursreguleringerne er i 1. halvår negative med 0,2 mio. mod positive kursreguleringer på 1,1 mio. i 1. halvår 2017. Kursreguleringerne fordeler sig med negative kursreguleringer på obligationer med 1,3 mio., positive kursreguleringer på aktier - primært sektoraktier – med 1,2 mio. samt negative kursreguleringer på investeringsselskaber og valuta med tkr. 100.

Nedskrivninger på udlån og garantier udviser en indtægt på 1,8 mio. mod en udgift på tkr. 200 i 1. halvår 2017. I de samlede nedskrivninger indgår statistiske nedskrivninger, i henhold til den nye regnskabsstandard IFRS 9, for første gang i Sparekassens halvårsregnskab for 1. halvår 2018. Den positive udvikling i nedskrivningerne er påvirket af den p.t. gode økonomiske sundhedstilstand i de private husholdninger .

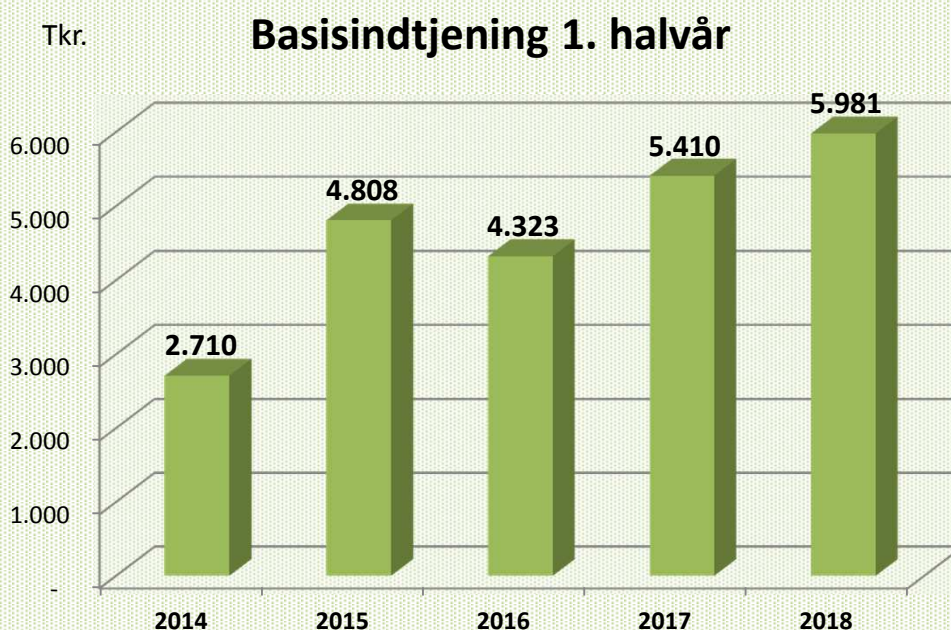

Ledelsesberetning

Basisindtjeningen, der defineres som resultatet før kursreguleringer, nedskrivninger og skat, er øget fra 5,4 mio. i 1. halvår 2017 til 6 mio. i 1. halvår 2018, svarende til en vækst på 11 %.

”Basisindtjeningen udvikler sig tilfredsstillende med en vækst på 11 %”

Basisindtjeningen har over de seneste 5 år haft følgende positive udvikling:

Balance

Den samlede balance er øget med 120 mio. fra 901 mio. ultimo juni 2017 til 1.021 mio. ultimo juni 2018. For første gang i Sparekassens historie overstiger balancen 1 mia.

”For første gang overstiger balancen 1 mia.”

Kundeudlånet udgør 472 mio. ultimo juni 2018 mod 451 mio. på samme tidspunkt i 2017, hvilket svarer til en vækst på 4 %. Siden 31. december 2017 er udlånet øget med 13 mio. svarende til 3 %. Efter nogle år med kraftig udlånsvækst, og overskridelse af tilsynsdiamantens pejlemærke for udlånsvækst på 20 %, er udlånsvæksten nu på et betydeligt lavere niveau.

Efterspørgslen på, og formidlingen af, realkreditlån til boligfinansiering har udviklet sig ganske positivt. I den sidste 12-mdrs. periode er denne post netto steget med 147 mio. En stadig stigende del etableres som lån med afdrag.

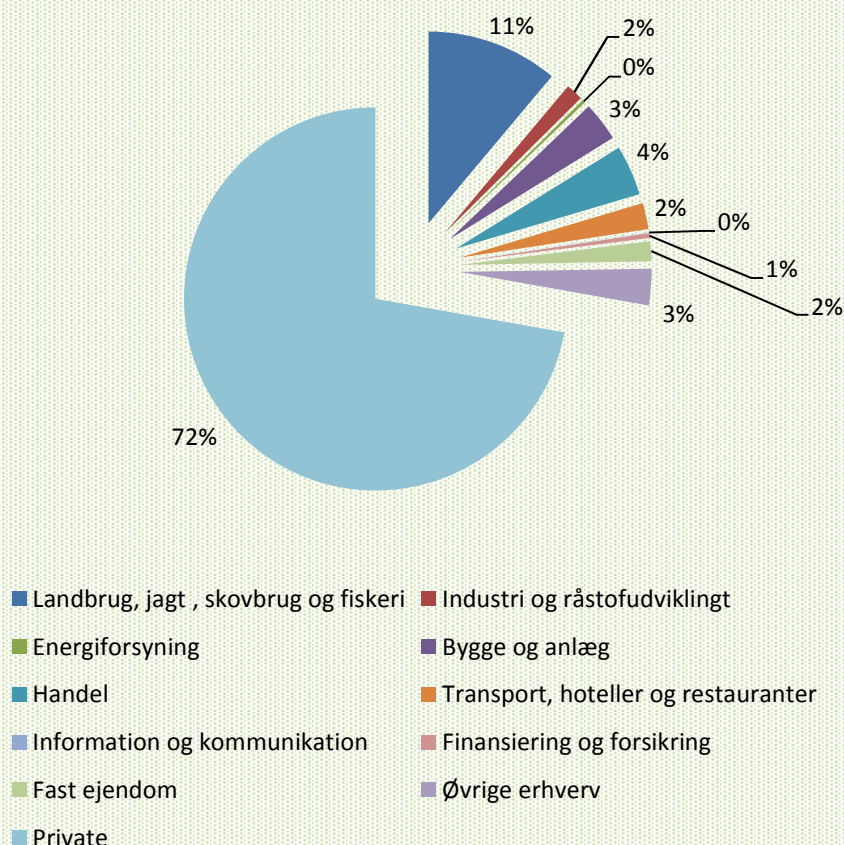
Ledelsesberetning

Sparekassen har en høj andel af privatkunder. Den generelt bedre økonomiske situation i de private husholdninger betyder, at en del af det økonomiske råderum anvendes til ekstraordinær nedbringelse af kundernes udlån, ligesom muligheden for hjemtagelse af realkreditlån til historisk lave rentesatser ligeledes ligger et nedadgående pres på Sparekassens udlån. Dette betyder, at det løbende tilbageløb på den bestående udlånsstok er stort. Det kræver et betydeligt nyudlån for blot at holde udlånet status quo. Et højt aktivitetsniveau på især bil- og boligmarkedet bidrager hertil.

Af det samlede udlån og garantier udgør privatkunder 72 % pr. 30. juni 2018, hvilket giver en god spredning af kreditrisikoen. Af udlån og garantier til erhverv på 28 % udgør landbrugseksponeringer 11 %, hvilket er 2 % point lavere end pr. 30. juni 2017. Andelen af ejendomseksponeringer er meget beskedne og udgør pr. 30. juni 2018 kun 2 %.

Fordelingen af udlån og garantier på de enkelte brancher ses af nedenstående diagram:

Udlån og garantier

Den samlede egenbeholdning af aktier og obligationer udgør 222 mio. ultimo juni 2018 – fordelt med 183 mio. i obligationer og 39 mio. i aktier. Af aktiebeholdningen udgør 36 mio. sektoraktier, og 3 mio. børsnoterede aktier.

Indlån er øget fra 619 mio. til 705 mio. ultimo juni 2018, en stigning på 14 %. Indlån i puljeordninger stiger markant fra 107 mio. ultimo juni 2017 til 131 mio. ultimo 2018, hvilket svarer til en vækst på 23 %.

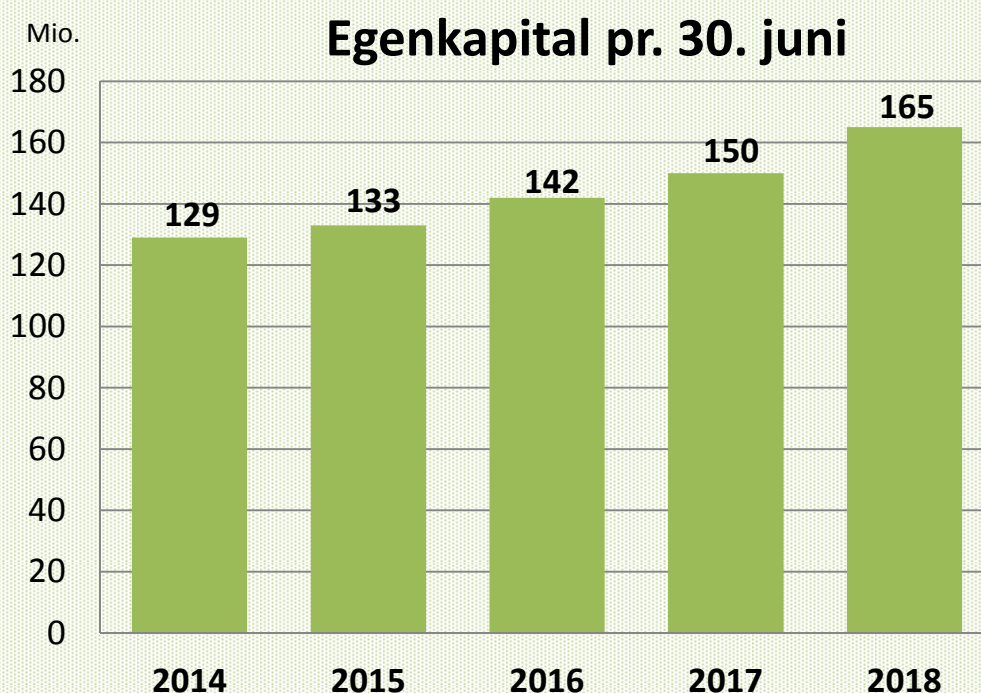

Egenkapital, kapitalprocent og solvensbehov

Ultimo juni 2018 er egenkapitalen opgjort til 165 mio. Siden ultimo juni 2017 er garantkapitalen øget med 9 mio. til 70 mio. Egne opsavede midler er i samme periode øget fra 89 til 95 mio.

Egenkapitalen er i åbningsbalancen pr. 1. januar 2018 negativ påvirket af nettoeffekten vedrørende overgang til regnskabsstandarden IFRS9. Nettopåvirkningen udgør 4 mio. efter skat. For nærmere information henvises til egenkapitalopgørelsen på side 17.

Egenkapitalen har over de seneste 5 år udviklet sig således:

Pr. 30. juni 2018 udgør Sparekassens kapitalprocent 21,55. Solvensbehovet er opgjort til 9,15 %, hvorefter solvensoverdækningen kan opgøres til 12,40 % point. Solvensoverdækningen var 30. juni 2017 opgjort til 12,17 % point.

Skærpede kapitalkrav betyder, at der i perioden 1. januar 2016 – 1. januar 2019, gradvis indfaser en kapitalbevaringsbuffer, der fuld indfaset vil udgøre 2,5 %. I 2018 udgør kapitalbevaringsbufferen 1,88 %.

Sparekassens solvensmæssige overdækning efter indregning af kapitalbevaringsbufferen udgør således 10,52 % point pr. 30. juni 2018.

Det er ledelsens vurdering, at Sparekassen Balling vil kunne honorere alle kendte fremtidige kapitalkrav, herunder det fuldt indfasede NEP-krav. Sparekassen har valgt at medtage hele virkningen af de nye nedskrivningsregler IFRS9 i kapitalen for 2018 og ikke at anvende den mulige overgangsordning.

Halvårsregnskabet for 1. halvår 2018 er ikke revideret, og der er ikke foretaget review, hvorfor periodens resultat ikke må tillægges kapitalgrundlaget ved opgørelse af kapitalprocenten. Såfremt periodens resultat tillægges kapitalgrundlaget ville kapitalprocenten være 22,61.

Ledelsesberetning

Likviditet

Bestemmelser under LCR kræver en beholdning af likvide aktiver af høj kvalitet, der kan konverteres til kontanter for at opfylde Sparekassens likviditetsbehov indenfor en 30-dages tidshorisont under en akut likviditetskrisse. LCR opgøres som et procenttal, der i 2018 skal være minimum 100 %. Pr. 30. juni 2018 er Sparekassens LCR-procent opgjort til 847. Sparekassen overholder således, med en stor margin, kravet.

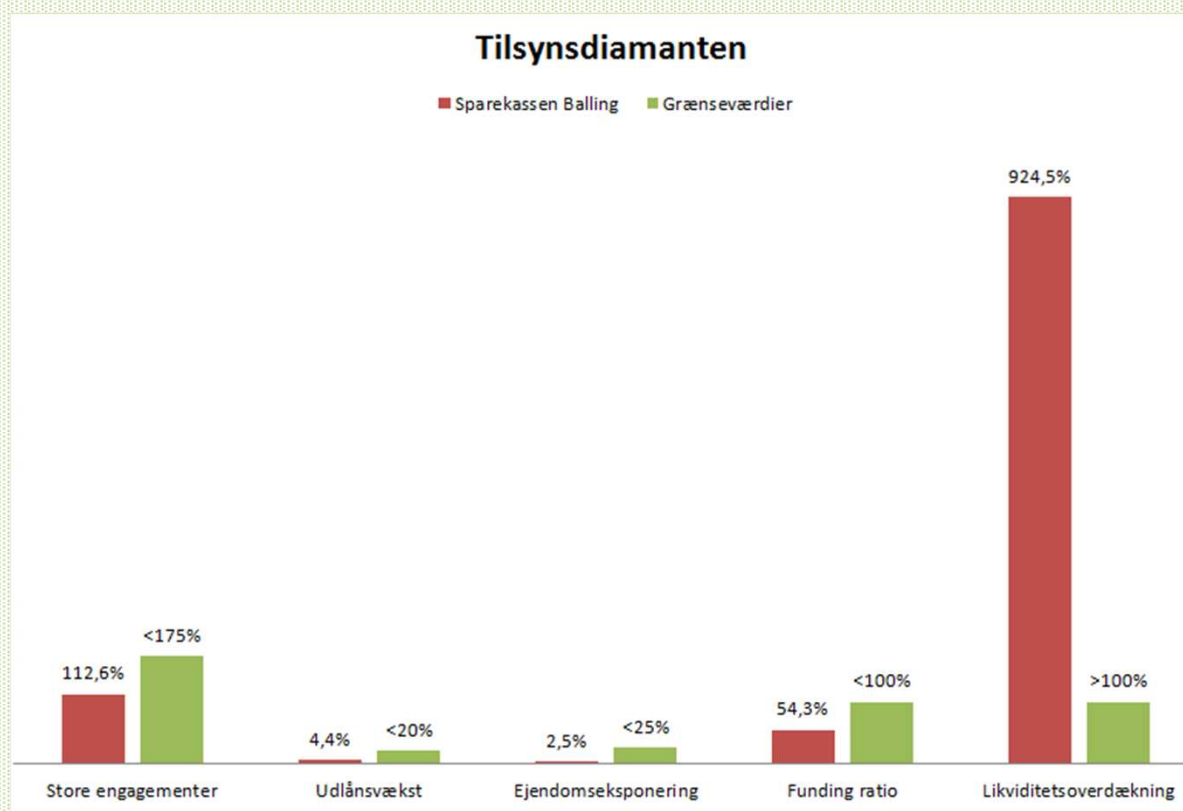
Finanstilsynets tilsynsdiamant

Finanstilsynets tilsynsdiamant indeholder fem pejlemærker for, hvad der som udgangspunkt anses for at være pengeinstitutvirksomhed med forhøjet risiko.

Tilsynsdiamanten fastlægger særlige risikoområder med grænseværdier, som pengeinstitutter som udgangspunkt bør ligge indenfor. Sparekassen Balling opfylder med komfortabel afstand grænseværdierne, der er opgjort således:

Tilsynsdiamanten	Finanstilsynets grænse	Sparekassen Balling
Summen af 20 største eksponeringer	< 175 %	113 %
Udlånsvækst	< 20 %	4 %
Ejendomseksponering	< 25 %	2 %
Funding ratio	< 100%	54 %
Likviditetsoverdækning	>100 %	925 %

Grafisk fremstilling af Sparekassen Balling's placering i tilsynsdiamanten:

Forventninger til årsresultatet for 2018

Som oplyst i årsrapporten for 2017 var forventningerne til basisindtjeningen for 2018 et resultat i intervallet 12-13 mio., og et resultat før skat ligeledes i intervallet 12-13 mio.

Ledelsens forventninger til resultat for 2018 er uændret. For hele 2018 forventes der således et resultat før skat i intervallet 12-13 mio.

Ledelsesberetning

Bestyrelse og direktion har behandlet og godkendt halvårsrapporten for 2018 for Sparekassen Balling. Halvårsrapporten og ledelsesberetningen aflægges i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed. Halvårsrapporten giver efter vores opfattelse et retvisende billede af Sparekassens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 30. juni 2018 samt af resultatet af Sparekassens aktiviteter for regnskabsperioden 1. januar - 30. juni 2018.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for udviklingen i Sparekassens aktiviteter og økonomiske forhold, samt en beskrivelse af de væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer, som Sparekassen kan påvirkes af.

Halvårsrapporten er ikke revideret, og der er ikke foretaget review.

Balling, den 18. juli 2018

Kurt Nielsen
Direktør

Bestyrelsen for Sparekassen Balling:

Poul Pedersen
Formand

Gunnar Sønderby Jessen
Næstformand

Hans Bak Ibsen

Jørn Pedersen

Niels Pedersen

Poul Verner Pedersen

Niels Kristian Sørensen

Hoved- og nøgletal

Beløb i 1000 kr.	30.06. 2018	30.06. 2017	30.06. 2016	30.06. 2015	30.06. 2014
Resultatopgørelse					
Netto rente- og gebyrindtægter	22.917	22.055	19.634	17.202	16.246
Kursreguleringer	-188	1.071	-5	1.773	4.376
Udgifter til personale og administration	16.518	16.225	14.961	11.242	11.790
Nedskrivninger på udlån m.v.	-1.804	209	-386	204	877
Resultat før skat	7.597	6.272	4.704	6.377	6.208
Resultat efter skat	6.157	5.071	3.562	5.112	5.230
Balance					
Udlån	471.982	452.496	407.320	302.086	318.605
Indlån ekskl. puljer	704.944	618.853	584.697	532.657	499.040
Egenkapital	165.203	150.319	141.903	133.399	129.382
Balance i alt	1.020.636	901.192	816.271	730.777	703.172
Kapitalprocent	21,6	21,4	23,7	27,7	21,0
Kernekapitalprocent	21,6	21,4	23,7	27,7	21,0
Halvårets egenkapitalfor. før skat	4,7	4,2	3,3	4,9	4,9
Halvårets egenkapitalfor. efter skat	3,8	3,4	2,5	3,9	4,1
Indtjening pr. omkostningskrone	1,50	1,37	1,31	1,50	1,43
Renterisiko	2,6	2,6	2,3	3,1	2,8
Valutaposition	2,7	3,6	2,9	4,9	10,7
Udlån i forhold til indlån	59,2	65,2	65,8	56,6	64,5
Udlån i forhold til egenkapital	2,9	3,0	2,9	2,3	2,5
Halvårets udlånsvækst	2,8	6,1	7,9	-2,8	4,3
Likviditet i forhold til tidligere lovkrav	315,8	313,7	337,3	450,6	412,0
LCR	847,2	540,8	354,4	308,9	n/a
Summen af store eksponeringer	15,34	16,8	37,3	39,3	55,4
20 største eksponeringer	112,6	n/a	n/a	n/a	n/a
Akkumuleret nedskrivningsprocent	3,7	3,3	3,4	5,8	6,1
Halvårets nedskrivningsprocent	-0,2	0,0	-0,1	0,2	0,4

Resultatopgørelse

Note	Beløb i 1000 kr.	30.06.2018	30.06.2017
4	Renteindtægter	14.076	14.421
5	Renteudgifter	574	479
	Netto renteindtægter	13.502	13.942
	Udbytte af aktier m.v.	558	123
6	Gebyrer og provisionsindtægter	9.109	8.278
	Afgivne gebyrer og provisionsudgifter	252	288
	Netto rente- og gebyrindtægter	22.917	22.055
7	Kursreguleringer	-188	1.071
	Andre driftsindtægter	0	0
8	Udgifter til personale og administration	16.518	16.218
	Af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver	411	420
	Andre driftsudgifter	7	7
9	Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.v.	-1.804	209
	Resultat før skat	7.597	6.272
	Skat	1.440	1.201
	Periodens resultat	6.157	5.071
	Totalindkomstopgørelse		
	Periodens resultat	6.157	5.071
	Periodens totalindkomst	6.157	5.071

Balance

Beløb i 1000 kr.	30.06.2018	30.06.2017	31.12.2017
Aktiver			
Kassebeholdning og anfordrings-tilgodehavender hos centralbanker	54.860	53.796	55.613
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	122.314	80.804	74.000
Udlån og andre tilgodehavender til dagsværdi	266	1.110	1.103
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	471.982	451.386	458.470
Obligationer til dagsværdi	182.948	158.379	186.200
Aktier m.v.	39.641	30.891	32.028
Aktiver tilknyttet puljeordninger	131.464	107.033	121.445
Grunde og bygninger i alt	7.214	7.357	7.289
Øvrige materielle aktiver	2.040	2.345	2.048
Aktuelle skatteaktiver	1.619	12	199
Udsudte skatteaktiver	443	328	443
Andre aktiver	3.941	5.712	5.748
Periodeafgrænsningsposter	1.904	2.039	1.762
Aktiver i alt	1.020.636	901.192	946.348

Balance

Beløb i 1000 kr.	30.06.2018	30.06.2017	31.12.2017
Passiver			
Indlån og anden gæld	704.944	618.853	638.228
Indlån i puljeordninger	131.464	107.033	121.445
Aktuelle skatteforpligtelser	0	2.020	0
Andre passiver	16.426	21.379	19.932
Periodeafgrænsningsposter	106	112	106
Gæld i alt	852.940	749.397	779.711
Hensatte forpligtelser			
Hensættelse til tab på garantier	2.483	1.476	2.620
Andre hensatte forpligtelser	10	0	0
Hensatte forpligtelser i alt	2.493	1.476	2.620
Egenkapital			
Garantkapital	70.368	60.881	69.215
Forslået garantrente	0	0	2.143
Overført overskud eller underskud	94.835	89.438	92.659
Egenkapital i alt	165.203	150.319	164.017
Passiver i alt	1.020.636	901.192	946.348

Egenkapitalopgørelse

Beløb i 1000 kr.	Garant- kapital	Renter garant- Kapital	Overført resultat	I alt
Egenkapital 1. januar 2018	69.215	2.143	92.659	164.017
Tilbageførsel af gruppevis nedskrivninger 2018			2.736	2.736
Statistiske nedskrivninger primo			-7.843	-7.843
Skat			1.123	1.123
Reguleret egenkapital 1. januar 2017	69.215	2.143	88.675	160.033
Periodens resultat			6.157	6.157
Indbetalt garantkapital (netto)	1.153			1.153
Udbetalt renter garantkapital		-2.143		-2.143
Regulering af garantrente			3	3
Egenkapital 30. juni 2018	70.368	0	94.835	165.203

Kapitalforhold

Beløb i 1000 kr.	30.06.2018	30.06.2017
Egentlig kernekapitalprocent	21,6	21,4
Kapitalprocent	21,6	21,4
Kernekapitalprocent	21,6	21,4
Egenkapital	165.203	150.319
Ej revideret periodens resultat	-6.157	-5.071
Fradrag for ramme til indfrielse garantkapital	-2.630	-2.548
Forsigtig værdiansættelse	-223	-190
Udskudte skatteaktiver	0	0
Kapitalandele i andre finansielle virksomheder mv.	-17.684	-11.016
Egentlig kernekapital	138.509	131.494
Kernekapital	138.509	131.494
Kapitalgrundlag	138.509	131.494
Kreditrisiko	501.701	480.846
Markedsrisiko	66.403	65.447
Operationel risiko	74.510	69.055
Samlet risikoeksponering	642.613	615.348

Noteoversigt

1.	Anvendt regnskabspraksis	20
2.	Væsentlige regnskabsmæssige skøn	22
3.	Finansielle risici	22
4.	Renteindtægter	23
5.	Renteudgifter	23
6.	Gebyr- og provisionsindtægter	23
7.	Kursreguleringer	23
8.	Udgifter til personale og administration	24
9.	Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.v.	25
10.	Eventualforpligtelser	27

Noter til anvendt regnskabspraksis

1. Anvendt regnskabspraksis

Halvårsrapporten er aflagt i overensstemmelse med Lov om finansiel virksomhed og Finanstilsynets regnskabsbekendtgørelse for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl.

Anvendt regnskabspraksis er, bortset fra nedenstående afsnit omkring IFRS9, uændret i forhold til den regnskabspraksis, der blev anvendt ved aflæggelse af årsregnskabet for 2017. Årsrapporten 2017 indeholder den fulde beskrivelse af anvendt regnskabspraksis.

Pr. 1. januar 2018 implementerede Sparekassen IFRS 9. Disse regler har alene haft betydning for indregning og måling af nedskrivningerne af finansielle aktiver, der måles til amortiseret kostpris (udlån og garantier).

IFRS 9-klassifikation og måling:

Efter IFRS 9 foretages klassifikation og måling af finansielle aktiver på baggrund af forretningsmodellen for de finansielle aktiver og de kontraktmæssige betalingsstrømme, som knytter sig til de finansielle aktiver.

IFRS 9 – nedskrivninger:

Med IFRS 9 erstattes den gældende nedskrivningsmodel, der er baseret på indtrufne tab ("incurred loss"-model), af en nedskrivningsmodel baseret på forventede tab ("expected loss"-model). Den nye forventningsbaserede nedskrivningsmodel indebærer, at et finansielt aktiv på tidspunktet for første indregning nedskrives med et beløb svarende til det forventede kredittab i 12 måneder (stadie 1).

Sker der efterfølgende en betydelig stigning i kreditrisikoen i forhold til tidspunktet for første indregning, nedskrives aktivet med et beløb, der svarer til det forventede kredittab i aktivets restløbetid (stadie 2). Konstateres aktivet værdiforringet (stadie 3), nedskrives aktivet uændret med et beløb svarende til det forventede kredittab i aktivets restløbetid. Renteindtægter på aktivet indregnes i resultatopgørelsen efter den effektive rentes metode i forhold til det nedskrevne beløb.

Nedskrivningerne på kunder/faciliteter i stadie 1 og 2, bortset fra den svage del af stadie 2, foretages på baggrund af en porteføljemæssig modelberegning, mens nedskrivningerne for svage stadie 2-kunder/faciliteter og stadie 3-kunder/faciliteter foretages ved en manuel, individuel vurdering.

Den porteføljemæssige modelberegning foretages på baggrund af en PD-model "Probability of Default"), der udvikles og vedligeholdes af Sparekassens datacentral, suppleret med en fremadskuende, makroøkonomisk modul, der udvikles og vedligeholdes af Lokale Pengeinstitutter. Det fremadskuende, makroøkonomiske modul genererer en række justeringsfaktorer, som multipliceres med datacentralens "rå" PD-værdier, som derved justeres i forhold til udgangspunktet.

Noter til anvendt regnskabspraksis

Sparekassen har i overensstemmelse med overgangsbestemmelserne i IFRS9 ikke implementeret den ændrede nedskrivningsmodel med tilbagevirkende kraft. Den akkumulerede effekt af ændringen er således indregnet i egenkapitalen 1. januar 2018, og der er ikke foretaget tilpasning af sammenligningstal for 2017.

Regnskabsmæssig effekt af IFRS:

1.000 kr.	31.12.2017		1.1.2018
Balance	Hidtidig praksis	Effekt af ændring	Ny praksis
Aktiver			
Tilgodehavende hos kreditinstitutter og centralbanker	74.000	-162	73.838
Udlån til amortiseret kostpris	458.470	-5.183	453.287
Aktuel skat	199	1.124	1.323
Passiver			
Hensættelser til tab på garantier	2.620	-237	2.383
Egenkapital	164.017	-3.984	160.033

For at imødegå en utilsigtet effekt på kapitalgrundlaget og dermed pengeinstitutternes muligheder for at understøtte kreditgivningen, har Europa-Kommissionen som et element i den reformpakke, som Kommissionen præsenterede den 23. oktober 2016 (risikoreduktionspakken, også benævnt CRR II/CRD V/BRRD II), foreslået en 5-årig overgangsordning. Konsekvensen heraf er en negativ effekt af IFRS 9-nedskrivningsreglerne først får fuld virkning på kapitalgrundlaget efter 5 år.

Det er frivilligt for pengeinstitutterne at anvende overgangsordningen. Sparekassen har besluttet ikke at anvende overgangsordningen.

Virningen af IFRS 9 på kapitalgrundlaget ved ikrafttrædelse i 2018 svarer derfor til forøgelsen af korrektivkontoen opgjort den 1. januar 2018 korrigeret for den skattemæssige effekt.

Noter til anvendt regnskabspraksis

2. Væsentlige ændringer i regnskabsmæssige skøn

Måling af visse aktiver og forpligtelser kræver ledelsesmæssige skøn over, hvorledes fremtidige begivenheder påvirker værdien af disse aktiver og forpligtelser. Disse skøn foretages i overensstemmelse med anvendt regnskabspraksis og på baggrund af historiske erfaringer, samt forudsætninger som ledelsen anser for forsvarlige og realistiske.

De væsentligste skøn vedrører nedskrivninger på værdiforringede udlån, hensatte forpligtelser og opgørelse af dagsværdier for unoterede finansielle instrumenter. De udøvede skøn er baseret på de forudsætninger, som ledelsen anser som forsvarlige, men som dog er usikre.

Herudover er Sparekassen påvirket af risici og usikkerheder, som kan føre til, at de faktiske resultater kan afvige fra tidligere skøn. For nedskrivninger på udlån og tilgodehavender er der væsentlige skøn forbundet med kvantificeringen af risikoen for, at ikke alle fremtidige betalinger modtages. Såfremt det kan fastslås, at ikke alle fremtidige betalinger vil blive modtaget, er fastlæggelsen af størrelsen af de forventede betalinger, herunder realisationsværdier af sikkerheder og forventede dividendebetalinger fra boer, også undergivet væsentlige skøn. Sparekassen anvender satser og metoder i overensstemmelse med Finanstilsynets og Foreningen Lokale Pengeinstitutters retningslinjer og vejledninger. Noterede værdipapirer medtages til børskurs, men der kan være usikkerhed i det omfang, hvor der er tale om markeder med lav omsætning. For dagsværdien af unoterede finansielle instrumenter er der således væsentlige skøn forbundet med måling.

3. Finansielle risici

Sparekassens virksomhed medfører, at Sparekassen er eksponeret overfor forskellige risikotyper.

Disse typer er:

- Kreditrisici
- Markedsrisici
- Likviditetsrisici
- Operationelle risici

Kreditrisikoen er risikoen for tab som følge af, at kunden helt eller delvis misligholder deres betalingsforpligtelser overfor Sparekassen.

Markedsrisikoen er risikoen for, at markedsværdien af Sparekassens aktiver og forpligtelser ændres som følge af forandringer i markedsf forholdene.

Likviditetsrisikoen er risikoen for, at Sparekassens betalingsforpligtelser ikke kan honoreres under Sparekassens likviditetsberedskab.

Den operationelle risiko er risikoen for, at der enten direkte eller indirekte opstår økonomiske tab, som følge af fejl i interne processer og systemer, menneskelige fejl eller som følge af eksterne hændelser.

For nærmere beskrivelse af risici henvises til årsrapporten 2017.

Usædvanlige forhold

Halvårsrapporten for 1. halvår 2018 er ikke påvirket af væsentlige usædvanlige forhold.

Begivenheder efter regnskabsperiodens afslutning

Der er ikke indtruffet væsentlige begivenheder efter regnskabsafslutning, som vil påvirke Sparekassens økonomiske stilling.

Noter

beløb i 1.000 kr.

	30. juni 2018	30. juni 2017
4. Renteindtægter		
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	1	0
Udlån og andre tilgodehavender	12.577	12.875
Obligationer	1.498	1.546
Renteindtægter i alt	14.076	14.421
5. Renteudgifter		
Kreditinstitutter og centralbanker	175	79
Indlån og anden gæld	398	398
Øvrige renteudgifter	1	2
Renteudgifter i alt	574	479
6. Gebyrer og provisionsindtægter		
Værdipapirhandel og depoter	93	188
Betalingsformidling	548	537
Lånesagsgebyrer	705	336
Garantiprovision	294	312
Indtægter fra samarbejdspartnere	6.196	5.649
Øvrige gebyrer og provisioner	1.273	1.256
Gebyrer og provisionsindtægter i alt	9.109	8.278
7. Kursreguleringer		
Andre udlån og tilgodehavender til dagsværdi	-50	-157
Obligationer	-1.291	46
Aktier mv.	1.199	1.146
Valuta	-46	36
Kursreguleringer i alt	-188	1.071

Noter

8. Udgifter til personale og administration

beløb i 1.000 kr.

	30. juni 2018	30. juni 2017
Personaleudgifter	9.888	10.439
Administrationsudgifter	6.630	5.786
Udgifter til personale og administration i alt	16.518	16.225
Lønninger	7.231	7.829
Pensioner	1.336	1.285
Udgifter til social sikring	1.321	1.325
Personaleudgifter i alt	9.888	10.439

Noter

9. Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv.

beløb i 1.000 kr.

30. juni 2018

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender til amortiseret kostpris

Stadie 1

Nedskrivninger primo	1.530
Nye nedskrivninger, netto	386
Nedskrivninger ultimo	<u>1.916</u>

Stadie 2

Nedskrivninger primo	6.065
Nye nedskrivninger, netto	-1.742
Nedskrivninger ultimo	<u>4.323</u>

Stadie 3

Nedskrivninger primo	16.960
Nye nedskrivninger, netto	-524
Andre bevægelser	402
Nedskrivninger ultimo	<u>16.838</u>

Hensættelser til tab på garantier og uudnyttede kredittilsagn

Stadie 1

Nedskrivninger primo	77
Nye nedskrivninger, netto	214
Nedskrivninger ultimo	<u>291</u>

Stadie 2

Nedskrivninger primo	9
Nye nedskrivninger, netto	10
Nedskrivninger ultimo	<u>19</u>

Stadie 3

Nedskrivninger primo	2.296
Nye nedskrivninger, netto	-123
Nedskrivninger ultimo	<u>2.173</u>

Nedskrivninger på tilgodehavender hos kreditinstitutter og andre poster med kreditrisiko

Nedskrivninger primo	171
Nye nedskrivninger, netto	30
Nedskrivninger ultimo	<u>201</u>

Nedskrivnings- og hensættelsessaldo i alt, ultimo

25.761

Noter

beløb i 1.000 kr.

30. juni 2018

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv. indregnet i resultatopgørelsen

Nye nedskrivninger, netto	-1.840
Tab uden forudgående nedskrivning	17
Indgået på tidligere afskrevne fordringer	-81
Indregnet i resultatopgørelsen	<u>-1.904</u>

Hensættelser til tab på garantier og trukne kreditfaciliteter indregnet i resultatopgørelsen

Nye hensættelser, netto	223
Tilbageførte hensættelser	-123
Indregnet i resultatopgørelsen	<u>100</u>

Nedskrivninger og hensættelser indregnet i resultatopgørelsen i alt

-1.804

Noter

10. Eventualforpligtelser

beløb i 1.000 kr.

30. juni 2018 30. juni 2017

Garantier

Finansgarantier	75.230	61.705
Tabsgarantier for realkreditlån	101.277	86.985
Tinglysningsgarantier og konverteringsgarantier	73.491	39.337
Øvrige garantier	468	1.087

Garantier i alt

250.466 189.114

Andre eventualforpligtelser

Udtrædelsesgodtgørelse, SDC	17.905	14.472
-----------------------------	--------	--------

Andre eventualforpligtelser i alt

17.905 14.472

Sparekassen Balling